

RADNI ODNOSI

1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima kad se radi o povredi ustavnog prava. To vrijedi i za slučaj uskrate suglasnosti na otkaz koju daje sindikat.

Iz obrazloženja:

Ustavna tužba podnesena je protiv presude Županijskog suda u Vukovaru broj: Gž-2118/09-3 od 22. prosinca 2010. kojom je odbijena žalba podnositelja i potvrđena presuda Općinskog suda u Županji broj: P-367/09-6 od 16. srpnja 2009. godine.

Tom presudom nadomještena je uskraćena suglasnost podnositelja na prijedlog odluke Doma zdravlja Županja o redovitom otkazu ugovora o radu zbog skrivljenog ponašanja radnika.

Podnositelj smatra da su osporenim presudama povrijeđena ustavna prava zajamčena čl. 29., st. 1. i čl. 54., st. 1. Ustava RH.

U ustavnoj tužbi ponavlja prigovore ranije navedene u žalbi, smatrajući da su nadležni nižestupanjski sudovi osporene presude donijeli pogrešnim tumačenjem mjerodavnog materijalnog prava i primjenom članka 182. (ranije članak 190.) Zakona o radu (N.N., br. 38/95., 54/95., 64/95., 17/01., 114/03., 142/03., 30/04., 137/04. i 68/05.), umjesto članka 94. Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdrav-

stvenog osiguranja (a koji se primjenjuje od 8. prosinca 2004.) odlučili o osnovanosti tužbenog zahtjeva tužitelja.

Ustavna tužba nije osnovana.

Prema članku 62., stavku 1. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (N.N., br. 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst, u daljnjem tekstu: Ustavni zakon), svatko može podnijeti Ustavnom sudu ustavnu tužbu ako smatra da mu je pojedinačnim aktom tijela državne vlasti, kojim je odlučeno o, među ostalim, njegovim pravima i obvezama, povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda zajamčena Ustavom (ustavno pravo).

Za potrebe ustavnosudskog postupka priobavljen je spis Općinskog suda u Županji broj: P-367/09 iz kojeg je razvidno da je tužitelj tužbom (podnesenom 3. srpnja 2009.) zatražio donošenje presude kojom se nadomješta uskraćena suglasnost podnositelja na prijedlog odluke o redovitom otkazu ugovora o radu zbog skrivljenog ponašanja zaposlenika. Između stranaka prijeporna je primjena mjerodavnog propisa.

Člankom 182., stavkom 3. Zakona o radu propisano je ako sindikat uskrati suglasnost na otkaz, poslodavac može u roku od 15 dana od dana dostave očitovanja sindikata, zatražiti da suglasnost nadomjesti sudska odluka.

U postupku koji je prethodio ustavnosudskom, prvostupanjski je sud utvrdio da je tužitelj prije donošenja odluke o redovnom otkazu ugovora o radu zbog skrivljenog ponašanja zaposlenika (članak 113., stavak 1., alineja 3. Zakona o radu) od tuženika (podnositelja ustavne tužbe) zatražio suglasnost. Budući da je podnositelj uskratilo davanje suglasnosti na predloženu odluku o otkazu ugovora o radu, utvrđujući u konkretnom slučaju ispunjenima pretpostavke propisane člankom 182., stavkom 3. Zakona o radu, Općinski sud u Županji tužbeni zahtjev tužitelja ocijenio je osnovanim.

Županjski sud u Vukovaru, kao drugostupanjski sud, u cijelosti je potvrdio činjenična utvrđenja i pravna stajališta prvostupanjskog suda.

Podnositelj povrijeđenim smatra ustavno pravo zajamčeno člankom 29., stavkom 1. Ustava koje glasi: *Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom ruku odluči o njegovim pravima i obvezama, ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.*

Sadržaj tog ustavnog prava, u dijelu koji se odnosi na pravičnost suđenja, ograničen je na postupovna jamstva pravičnog suđenja. Stoga Ustavni sud, ocjenjujući navode ustavne tužbe sa stajališta tog ustavnog prava, ispituje eventualno postojanje postupovnih povreda u postupcima pred sudovima te na temelju toga, sagledavajući postupak kao jedinstvenu cjelinu, ocjenjuje je li postupak bio vođen na način koji podnositelju osigurava pravično suđenje.

U spornoj pravnoj situaciji presuđivala su tijela sudbene vlasti unutar svoje nadležnosti utvrđene zakonom. Iz pribavljenog spisa i priložene dokumentacije, razvidno je da je prvostupanjski sud proveo dokazni postupak na način utvrđen odredbama Zakona o parničnom postupku (N.N., br. 53/91., 91/92., 112/99., 88/01. i 117/03.), dok je drugostupanjski sud meritorno odgovorio na osporavajuće navode podnositelja kao žalitelja. Također je razvidno da je podnositelj bio u mogućnosti sudjelovati u postupku i poduzimati sve zakonom dopuštene postupovne radnje, te ulagati pravne lijekove.

Ocjena je Ustavnog suda da je postupak koji je prethodio ustavnosudskom postupku vođen na način koji za podnositelja nije rezultirao povredom ustavnog prava propisanog člankom 29., stavkom 1. Ustava.

Ustavni sud RH u Zagrebu, broj: U-III-502/2010 od 30.6.2010.

2. Na spor između člana uprave i društva zbog prijevremenog opoziva člana uprave ne primjenjuju se zakonske odredbe o sudskoj zaštiti prava iz radnog odnosa.

Iz obrazloženja:

Tužitelj prije svega ističe prigovor nedopustivosti tužbe u smislu odredbe čl. 126. Zakona o radu (dalje: ZR), jer je nastupila prekluzija podnošenja tužbe sudu zbog proteka rokova propisanih za sudsku zaštitu povrijeđenih prava iz radnog odnosa.

Prvostupanjski sud je s osnovom odbio taj prigovor, a drugostupanjski sud je prihvatio takav zaključak, jer se ne radi o sporu koji se vodi radi sudske zaštite prava radnog odnosa tužitelja kod tuženika, već je riječ o sporu između tužitelja kao člana uprave i društva zbog prijevremenog opoziva tužitelja kao člana uprave.

Naime, nesporno je da je između stranaka odnos tužitelja kao člana uprave i tuženika uređen „ugovorom o međusobnim odnosima člana uprave i društva koji proizlaze i u svezi s obnašanjem funkcije u upravi društva“ (dalje: ugovor), koji je sklopljen na vrijeme od pet godina uz ugovorenu plaću u neto iznosu od 5.000 USD nakon što je nadzorni odbor 13. lipnja 1996. donio odluku o tužiteljevu imenovanju za člana uprave društva.

Nesporno je, također, da je nadzorni odbor tuženika na sjednici 13. veljače 1997. nastavljenoj 21. veljače 1997. donio odluku o opozivu odluke o imenovanju tužitelja za člana uprave, a za novog člana uprave imenovana je N.K.

Odluka o opozivu provedena je u sudskom registru, tužitelj je brisan kao član uprave i upi-

san je novi član. Brisanje člana uprave iz sudskog registra nema konstitutivni učinak, već deklaratorni, a odluka o opozivu stupila je na snagu kao i učinci odluke, kako je pravilno ustvrdio drugostupanjski sud.

I u ovoj je fazi postupka sporno je li odluka nadzornog odbora o opozivu ništava (nevaljana), a njezina nevaljanost ima se prosuđivati u smislu čl. 244., st. 2. Zakona o trgovačkim društvima (N.N., br. 111/93., 34/99., 121/99. – Vjerodostojno tumačenje, 52/00., 118/03. i 107/07.).

Prema navedenoj odredbi nadzorni odbor može opozvati odluku o imenovanju člana uprave ili njezina predsjednika kada za to postoji važan razlog. Važnim razlogom naročito se smatra gruba povreda dužnosti, nesposobnost za uredno obavljanje poslova društva ili izglasavanje nepovjerenja na glavnoj skupštini društva.“

Vrhovni sud RH, revt 97/08-2 od 13.5.2009.

3. Odluka o otkazu ugovora o radu može se temeljiti na nedostavljanju na vrijeme obavijesti o privremenoj nesposobnosti radnika za rad.

Iz obrazloženja:

U skladu sa čl. 76., st. 1. Zakona o radu (dalje: ZR) radnik je dužan što je prije moguće obavijestiti poslodavca o privremenoj nesposobnosti

za rad, a najkasnije u roku od 3 dana dužan mu je dostaviti liječničku potvrdu o privremenoj nesposobnosti za rad i njezinu očekivanom trajanju. Ovlašteni liječnik dužan je radniku izdati potvrdu iz stavka 1. ovog članka (st. 2.). Ako zbog opravdanog razloga radnik nije mogao ispuniti svoju obvezu iz stavka 1. ovog članka, dužan je to učiniti što je moguće prije, a najkasnije u roku od tri dana od dana prestanka razloga koji ga je u tome onemogućio (st. 3.).

U najpovoljnijem slučaju za tužitelja, bolest kao razlog koji ga je spriječio za dolazak na rad prestao je najkasnije s danom zaključenja bolovanja (10. rujna 2003.), te računajući od tada protekom 3 dana, u smislu citiranog čl. 76., st. 2. ZR-a – tužitelj je s uspjehom mogao opravdati svoj izostanak. Izvješće o bolovanju i potvrda o bolovanju u koje je prvostupanjski sud izvršio uvid datiraju s datumima 7. listopada 2003. i 11. studenoga 2004., dakle nakon 10. rujna 2003., a i iz sadržaja „prigovora“ na otkaz ugovora o radu proizlazi da je tužitelj izvješće o bolovanju donio 10. listopada 2003.

Slijedom izloženog ne može se smatrati da je tužitelj na vrijeme obavijestio poslodavca o privremenoj nesposobnosti za rad, pa je odluka o otkazu ugovora o radu dopuštena.

Županijski sud u Zagrebu, Gž-2263/08 od 13.1.2009.

*mr. sc. Rihard Gliha, dipl. iur.
Zagreb*